

[Kirsten Gloerfelt-Tarp.]

Fogh allerede under forrige Finanslovdebat udtalte det. Det er meget, der tiltrænges af Hjælp og Vejledning, trods Husholdningsraadets udmærkede Virksomhed, og der tiltrænges Indførelse af mange tekniske Redskaber til Hjælp i Husarbejdet. Selve Boligens hensigtsmæssige Indretning er ogsaa ud fra dette Synspunkt af stor Værdi, og jeg maa meget beklage, at selv mange Nybygninger maa undvære mange af de Installationer, der gør Livet lettere for Husmoderen. Jeg forstaaer, at i en Tid, hvor der er Materialeangel, kan der være meget, der taler for at afstaa fra visse Installationer, som man i øvrigt maatte finde ønskelige, men jeg vil dog indtrængende henstille til Indenrigsministeren ved Administrationen af Tilskud til Byggeriet at have Opmærksomheden henvendt paa dette Forhold — der er af saa vital Interesse for Hjemmene, og som indirekte har megen Betydning for en øget Deltagelse fra Kvindernes Side i Produktionslivet —, saa vi kan blive fri for de saakaldte „skrabede“ Lejligheder i Nybyggeriet.

Et andet Forhold, der har mindst lige saa megen Indflydelse paa Lettelsen af Husmoderens Arbejde som Indførelse af tekniske Hjælpe midler og hensigtsmæssig Indretning af Boligen, kan jeg ikke lade være at nævne, selv om Lovgivningsmagten ikke kan ændre det. Men Rigsdagsmændene enkeltvis har Indflydelse derpaa. Det er Mændenes Indstilling. Mændene maa ikke forlange Opvartning paa alle Tider af Døgnet. Hvis enhver i en Husholdning er villig til at opvarte sig selv, give en Haandsrækning i Ny og Næ, saa virker det til at frigøre kvindelig Arbejds kraft. Det siges, at Mændene i Amerika paa dette Punkt er, som de bør være. Herhjemme er der da ogsaa i de senere Aar sket Fremskridt i denne Retning, og naar Amerika har løst Problemet, maa vi ogsaa kunne det, hvorfor jeg henstiller til dette høje Tings mandlige Medlemmer at foregaa med et godt Eksempel.

I mange Tilfælde vil det dog ikke, selv om alle de af mig nævnte Foranstaltninger bliver taget til Følge, være muligt for dem, der har Tid til Raadighed, at tage et Højdagsarbejde. Mange gifte Kvinder har allerede Deltidsarbejde, og mange, der ikke har det, vil gerne have det. At det forholder sig saaledes, bekræftes ved den af mig tidligere nævnte svenske Undersøgelse, ligesom det bekræftes ved Erfaringen fra det Kontor for husligt Deltidsarbejde, som Centralarbejdsanvisningen i København i For-

bindelse med Danske Kvinders Samfundstjeneste har aabnet den 1. September 1946.

Ikke blot inden for det huslige Arbejde, men ogsaa inden for andre Arbejdsomraader, som f. Eks. inden for Handel, Kontorvirksomhed og Undervisning, indpasses Deltidsarbejde naturligt. Der er imidlertid hos Arbejdsgivere og Institutionschefer nogen Uvilje mod Deltidsarbejde. I Tjenestemandsløven er der som bekendt en Adgang for gifte Kvinder til at faa nedsat Arbejdstid. Kvindeforeninger har anmodet om at faa denne Adgang udvidet til ogsaa at omfatte enlige Mødre, men Lønningskommissionen vilde ikke gaa med til en saadan Udvidelse. Nu er der vel næppe af denne Grund tilstrækkelig Anledning til at foretage Ændring af en lige vedtagen Lov, men jeg henstiller til samtlige Ministre at lægge de under dem sorterende Ledelser paa Sinde i det Omfang, det overhovedet lader sig gøre, at imødekomme Ønsker om nedsat Tid, saaledes at man kan beholde Arbejds kraften og her foregaa med et godt Eksempel, ligesom ogsaa i givet Fald at tage Deltidsarbejdere ind.

En Bestemmelse i Tjenestemandsløven virker direkte til at faa Kvinden, der gifter sig, til at opgi v sit Arbejde. Jeg tænker paa „den blomstersmykkede Fælde“, som Modstanderne af denne Bestemmelse kalder den. Det er den Bestemmelse, hvorefter den kvindelige Tjenestemand, naar hun gifter sig og forlader Arbejdet, kan faa en Sum Penge udbetalt, en Brudegave. Bestemmelsen er i sin Tid indført, uden at Kvinderne har bedt om den, for at lokke Kvinderne bort fra Arbejdet — i Danmark tvinger vi jo ikke Folk ud af Arbejdet. Den hviler dels paa den Opfattelse, at den gifte Kvindes Plads er i Hjemmet, dels paa Ønsket om at undgaa Barselforsømmelser. Kvindeorganisationerne havde anmodet om at faa denne Bestemmelse fjernet, men den er bibeholdt med en i denne Forbindelse mindre væsentlig Ændring.

Et Forhold, der ofte virker til, at den gifte Kvinde ikke vil tage Arbejde, er, at dette vil medføre, at Ægteparrets Indtægt kommer op over Sygekassegrænsen. Det kan have sine tekniske Vanskeligheder at fastsætte en højere Grænse for Medlemsskab, hvor Hustruen har Selverhverv, fordi Medlemsskabet i en Sygekasse ikke saa hyppigt afkontrolleres og Hustruens Arbejde kan være uregelmæssigt, men der bør dog foretages en Ændring her. Maaske løses Spørgsmaalet gennem det Forslag, som den højt-